

Het Stedelijk Museum in Amsterdam doet aan zelfreflectie en laat zien dat je daarmee een **sprankelende, frisse tentoonstelling** kunt maken.

In the Presence of Absence. Voorstellen voor de museumcollectie

Beeldende kunst
*****

4/9, Stedelijk Museum Amsterdam, 17/m 31/1.

Ahmet Ögüt, *Bakunin's Barricade*, (2015–2020). Met werk van Else Berg, Timo Demolin, Marlene Dumas, Pieter Engels, Nan Goldin, Käthe Kollwitz, Jan Th. Kruseman, Kazimir Malevich en Pink de Thierry.
Foto Peter Tijhuis

De tentoonstelling biedt, fijne verrassing, ook ruimte voor kleine, intieme verhalen.

In het archief van het Stedelijk Museum deed kunstenaar Timo Demolin een opmerkelijke vondst: hij ontdekte een serie prenten van de koloniale wereldtentoonstelling in 1883. Die werd gehouden op het Museumplein in Amsterdam, waar acht jaar na de wereldtentoonstelling het Stedelijk Museum zou openen. In de tentoonstelling *In the Presence of Absence* hangen de prenten kriskras door de museumzalen, op plekken die verwijzen naar de oorspronkelijke paviljoens. Kijk, lijkt de kunstenaar te zeggen: dit museum is eigenlijk gebouwd op dezelfde koloniale fundamenten.

Het is een verhaal over zichzelf dat het Stedelijk tegenwoordig omarmt. Niet op een trotse manier, eerder in een poging tot loutering. Rein Wolfs, vorig jaar aangetreden als artistiek directeur, grijpt het 125-jarig jubileum van het museum aan voor kritische zelfreflectie. Welke verhalen worden er in het museum verteld? Wie is vertegenwoordigd in de collectie, wie niet?

Die vragen komen – impliciet – ook aan bod in de tentoonstelling *In the Presence of Absence*, over onderbelichte verhalen en geschiedenissen. Het thema is breed en de tentoonstelling waaert dan ook flink uit. Daarbinnen tekenen zich een paar duidelijke lijnen af, zoals migratieverhalen, de omgang met het koloniale verle-

den, uitgewiste minderheidsgeschiedenissen en de rol van het archief in het bewaren of uitwissen van kennis. Het zijn relevante maar inmiddels ook redelijk platgetreden thema's. Is dat erg? Nee. In het Stedelijk blijkt dat je ook daarmee nog een frisse, sprankelende tentoonstelling kunt maken.

Een fijne verrassing is dat er ook ruimte is voor kleine, intieme verhalen. Bijvoorbeeld in de hartverscheurend mooie video *Zonder hoop heb ik geen dromen* van Rowena Buur; een portret van de kunstenaar en zijn alcoholistische vader. In een poging om het contact te herstellen zoekt Buur hem op in zijn stacaravan, ze roken sjekkes en drinken thee met rum. Heel voorzichtig raken ze al grappend de pijnlijke onderwerpen uit het verleden aan. Het kunstwerk is hy-

perpersoonlijk en raakt tegelijkertijd aan iets universeels: de wederzijdse kwetsbaarheid die nodig is voor een nieuw gemeenschappelijk verhaal. Het is een prachtige metafoor voor wat er in de tentoonstelling op het spel staat.

Hoe kwetsbaar durft het museum zelf te zijn? Die vraag staat centraal in *Bakunin's Barricade*, zonder twijfel het uitdagendste kunstwerk in de tentoonstelling. Kunstenaar Ahmet Ögüt bouwde een barricade van dranghekken, een autowrak en bouwmaterialen, en bevestigde daaraan een aantal door hem gekozen werken uit de collectie van het Stedelijk. Onder meer een foto van Nan Goldin en schilderijen van Kazimir Malevitsj en Marlene Dumas. Naast de barricade hangt een contract dat Ögüt samen met een jurist opstelde. Daarin staat dat bur-

gers de barricade, inclusief kunstwerken, mogen gebruiken om zichzelf te beschermen in tijden van politieke omwenteling. Het museum mag het werk pas kopen als het daarbij ook het contract ondertekent.

Kan kunstbescherming bieden tegen politiek geweld? Mag je kunst opofferen in de strijd voor democratische rechten? *Bakunin's Barricade* werpt spannende vragen op – zeker in tijden van populistische kunstminachting. Ook over de maatschappelijke betrokkenheid van het museum. Hoe ver kan die reiken?

De kans dat het Stedelijk dit werk daadwerkelijk aankoopt – en daarmee het contract bekrachtigt – is natuurlijk klein. Geeft niet, soms is de vraag durven stellen al genoeg.

Sarah van Binsbergen

WELKE NIEUWE WERKEN KOOPT HET MUSEUM OOK ECHT?

Deze drie werken zou het Stedelijk moeten overwegen.

Leuk aan de tweetaalige 'voorstellen voor de museumcollectie' is dat een deel van het werk daadwerkelijk wordt aangekocht. Dit jaar is daarvoor een budget van 100 duizend euro beschikbaar. Eind 2020 of begin 2021 maakt het mu-

seum de aankopen bekend. In de tussentijd kunt u zelf een verlanglijstje opstellen. Wat zou u kopen als museumdirecteur? Hier de topdrie van uw recensent:

Anna Dasović, *Before the Fall there was no Fall* (2019)

Video-installatie waarin Dasović onderzoekt hoe Nederlandse militairen in

Srebrenica via rollenspel een beeld van de Slavische ander neerzetten. Een ontluisterende reflectie op geweld, stereotypen en de rol van het archief.

Remy Jungerman, *Promise IV* (2018-19)

Deze sculptuur, waarin Jungerman een link legt tussen de beeldtaal van Surinaamse marons en

de modernistische kunststroming De Stijl, mag in de collectie van het Stedelijk eigenlijk niet ontbreken.

Ahmet Ögüt, *Bakunin's Barricade* (2019)

Eigenlijk uitgesloten, omdat het museum daarmee een deel van de collectie in gevaar brengt. Maar wat zou het een spannende zet zijn.